INNOVATION FORESIGHT INSTITUTE

ศูนย์กลางโลจิสติกส์ ผลิตผลทางการเกษตร

AGRICULTURAL LOGISTICS PARK

Source: รายงานผลการศึกษา การบ่งชี้แนวโน้มและทิศทางการพัฒนานวัตกรรมการเกษตรในอนาคตของประเทศไทย. สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน).

www.nia.or.th info@nia.or.th 02-017 5555

NIA : National Innovation Agency : @niathailand : NIA Channel

ศูนย์กลางโลจิสติกส์ผลิตผลทางการเกษตร

INNOVATION FORESIGHT INSTITUTE

ศูนย์กลางโลจิสติกส์ผลิตผลทางการเกษตร (Agricultural Logistics Park) เป็นแนวโน้มด้านการขนส่งสินค้าเกษตร กล่าวคือ จะต้องมีพื้นที่ขนาดใหญ่ เป็นที่รวบรวมสินค้าผลผลิตทางการเกษตร และกระจายสินค้าเหล่านี้ไปยังภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ ไปยังท่าเรือ หรือ ท่าอากาศยาน ดังนั้นจึงต้องมีระบบราง ถนน หรือทางน้ำ เป็นเส้นทางที่ใช้ในการขนส่งไปยังจุดหมาย ภายในพื้นที่นี้จะต้องมีที่จอดหัวรถลาก อาคารคลังสินค้า ห้องเย็น อาคารสำนักงาน ที่ทำการตรวจสอบคุณภาพสินค้าเพื่อการส่งออก ในต่างประเทศมีการรวบรวมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการขนส่ง ขนถ่ายสินค้า เก็บรักษา รวบรวม และกระจายสินค้าทั้งภายในและระหว่างประเทศแบบครบวงจรไว้ในบริเวณเดียวกัน โดยจัดเตรียมพื้นที่ โครงสร้างพื้นฐาน อุปกรณ์อำนวยความสะดวก บริการส่วนกลาง เพื่อให้ผู้ประกอบการขนส่งและโลจิสติกส์ที่เกี่ยวเนื่องเช่า เช่าซื้อ หรือซื้อพื้นที่เพื่อประกอบการ ทำเลที่ตั้งโลจิสติกส์พาร์คส่วนใหญ่จะอยู่ใกล้โครงข่ายขนส่ง อาทิ ท่าเรือ สนามบิน ถนน และรางรถไฟ นอกจากนี้ประโยชน์ที่จะได้รับจากการจัดตั้งศูนย์กลางโลจิสติกส์ คือ การเปิดโอกาสให้ธุรกิจอื่น ๆ เข้ามาทำการเช่า เช่าซื้อ หรือซื้อ อาทิ คลังสินค้าทั่วไป คลังสินค้าขนาดใหญ่ คลังสินค้าทัณฑ์บน ห้องเย็น สถานีขนส่งสินค้า สถานีบริการซ่อมบำรุงยานพาหนะและอุปกรณ์ขนส่ง ธนาคาร บริษัทประกันภัย อาคารสำนักงาน เป็นต้น โดยผู้ประกอบการ โลจิสติกส์พาร์คจะจัดให้มีบริการส่วนกลางต่าง ๆ ได้แก่ ศูนย์บริการศุลกากร ร้านอาหาร และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร เป็นต้น

ผู้ให้บริการ

INNOVATION FORESIGHT INSTITUTE

Apeejay Global Logistics Park

ศูนย์กลางโลจิสติกส์ผลิตผลทางการเกษตร
ณ เมือง Haryana ประเทศอินเดีย

Port of Felixstowe

ศูนย์กลางโลจิสติกส์ผลิตผลทางการเกษตร
ที่รวมรูปแบบการขนส่งที่เชื่อมโยงระหว่างระบบราง
ถนน และท่าเรือ ณ เมือง Suffolk ประเทศอังกฤษ

Fokker Logistics Park

ศูนย์กลางโลจิสติกส์ผลิตผลทางการเกษตร
ที่มีการเชื่อมโยงการขนส่งทางอากาศ คลอง ถนน
และระบบราง ที่กรุงอัมสเตอร์ดัม ประเทศเนเธอแลนด์

Image Credit: https://www.youtube.com/watch?v=k1V34FV1aAM I https://www.portoffelixstowe.co.uk/press/gallery/ I https://fokkerlogisticspark.com/?lang=en

ปัจจัยเอื้อที่ส่งผลต่อแนวโน้ม

INNOVATION FORESIGHT INSTITUTE

การเปิดเสรีการค้าระหว่างประเทศ เป็นโอกาสในการขยายตลาดสินค้า และเพิ่มการแข่งขันด้านโลจิสติกส์ การรวมกลุ่ม/เครือข่ายในลักษณะของสหกรณ์เกษตร เป็นแรงจูงใจให้รัฐบาลพิจารณาสร้าง Agricultural Logistics Park ในภูมิภาคต่าง ๆ เป็นช่องทางช่วยลดต้นทุนการขนส่งและโลจิสติกส์ของเกษตรกร เป็นการเพิ่มโอกาสให้เกษตรกรรายย่อยสามารถส่งออกสินค้าไปยังต่างประเทศได้

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (Economic Factors)

ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (Technology Factors)

การพัฒนาอุตสาหกรรมการเกษตรบนพื้นฐานของเทคโนโลยีก่อให้เกิดผลดีต่อปริมาณและคุณภาพของสินค้าเกษตร การพัฒนาด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมส่งผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการในผลิต การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร การใช้ระบบอัตโนมัติในการจัดการสินค้า และการใช้ตู้ควบคุมอุณหภูมิดึงดูดให้ผู้ประกอบการต้องการลงทุนเช่าคลังสินค้าในพื้นที่ Agricultural Logistics Park

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของประเทศไทย กำหนดให้มีระบบโลจิสติกส์ที่ได้มาตรฐานสากล เพื่อสนับสนุนการเป็นศูนย์กลางธุรกิจและการค้าในภูมิภาคอินโดจีน การสร้าง Agricultural Logistics Park มีส่วนช่วยในการยกระดับคุณภาพสินค้าเกษตรในประเทศไทย

ปัจจัยด้านการเมืองการปกครอง (Political Factors)

ปัจจัยด้านกฎหมาย (Legal Factors)

ความเข้มงวดในการขนส่งสินค้าทางถนน ทำให้เกษตรกรตัดสินใจส่งสินค้าไปยัง Agricultural Logistics Park มากขึ้น พ.ร.บ. ขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ พ.ศ.2548 ส่งเสริมต่อการสร้าง Agricultural Logistics Park

จำนวนแรงงานที่อยู่ในท้องถิ่นเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการพิจารณาจัดตั้ง Agricultural Logistics Park

ปัจจัยด้านสังคม (Social Factors)

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม (Environment Factors)

พลังงานทดแทนเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าใช้ภายใน Agriculture Logistics Park ทำให้การจัดตั้ง Agriculture Logistics Park มีความเป็นไปได้สูง

www.nia.or.th info@nia.or.th 080-327 5294
NIA : National Innovation Agency : @niathailand : NIA Channel

อุปสรรคที่ส่งผลต่อแนวโน้ม

INNOVATION FORESIGHT INSTITUTE

การสร้าง Agricultural Logistics Park ทำให้รัฐสูญเสียเงินจำนวนมหาศาลในการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ระบบราง ระบบทางด่วน ที่เชื่อมต่อเข้าไปยัง Agricultural Logistics Park แต่ละแห่งในภูมิภาคทั่วประเทศ

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (Economic Factors)

ปัจจัยด้านสังคม (Social Factors)

ความต้องการแรงงานที่สามารถพูดและใช้ภาษาเพื่อนบ้านได้ อาจจะก่อให้เกิดการชุมนุมประท้วงของแรงงานไทย หรือองค์กรอิสระ

การตรวจวัดสารเคมีตกค้างในพืชผลเกษตรเพื่อให้ได้ใบรับรองมาตรฐานกระทำโดยหน่วยงานรัฐเท่านั้น ทำให้ขั้นตอนในการส่งออกล่าช้า ผู้ส่งออกจึงต้องยอมเสียเงินจำนวนมากในการจ้างห้องแล็บเอกชนที่ได้รับอนุญาตทำการตรวจสอบ

ปัจจัยด้านการเมืองการปกครอง (Political Factors)

ปัจจัยด้านกฎหมาย (Legal Factors)

กฎหมายการควบคุมการใช้สารเคมีในพืชผลเกษตรและการควบคุมระดับสารตกค้างในสินค้าเกษตรที่เข้มงวดของกลุ่มประเทศตะวันตกและญี่ปุ่นทำให้ปริมาณสินค้าเกษตรที่ผ่านมาตรฐานและสามารถส่งออกมีจำนวนน้อย ไม่มีปริมาณมากพอ และไม่คุ้มต่อการลงทุนจัดสร้าง Agricultural Logistics Park

ระบบเทคโนโลยีที่มีอยู่ยังไม่ทันสมัย หรือยังไม่มีใช้ในประเทศไทย ทำให้การสร้าง Agricultural Logistics Park ไม่มีความต่างจากตลาดไท และเทคโนโลยีในการตรวจวัดสารตกค้างในสินค้าเกษตรมีราคาสูง

ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (Technology Factors)

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม (Environment Factors)

การสร้าง Agricultural Logistics Park เป็นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติเป็นบริเวณกว้าง ก่อให้เกิดมลภาวะกับบริเวณโดยรอบ ระบบรถไฟรางเดี่ยวของไทยที่ยังเป็นสายหลักในระบบราง จะทำให้เกิดการติดขัดในการขนส่งสินค้าออกไปยังท่าเรือหรือท่าอากาศยาน และภาวะภัยธรรมชาติมีผลต่อปริมาณสินค้าเกษตรที่ผันผวน

ประเด็นที่ควรพิจารณาและข้อสรุป

INNOVATION FORESIGHT INSTITUTE

การมีศูนย์กลางสินค้าเกษตรประจำภูมิภาคที่มีการรวบรวมระบบขนส่งประเภทต่าง ๆ ไว้ ทำให้ค่าขนส่งของเกษตรกรลดลง อย่างไรก็ตาม ศูนย์กลางสินค้าดังกล่าวจำเป็นต้องถูกปลูกสร้างในพื้นที่ขนาดใหญ่ ซึ่งอาจก่อให้เกิดผลกระทบกับสิ่งแวดล้อมโดยรอบ รวมถึงสินค้าเกษตรในแต่ละภูมิภาคมีประเภทและลักษณะที่แตกต่างกัน การศึกษาผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมก่อนและปัจจัยเชิงพื้นที่การก่อสร้างจึงเป็นสิ่งที่ควรพิจารณา นอกจากนั้นการก่อสร้างยังจำเป็นต้องใช้งบประมาณจำนวนมหาศาล จึงควรมีการจัดลำดับความสำคัญของสินค้าเกษตร เศรษฐกิจ หรือปริมาณการส่งออกสินค้าเกษตรซึ่งเป็นที่ต้องการสูงก่อน และควรมีการดำเนินงานในแต่ละภูมิภาคในลักษณะ Multi-Transportation ที่ต้องมีโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ รองรับและอำนวยความสะดวกในการขนส่ง เช่น การขนส่งด้วยระบบราง และการขนส่งด้วยรถยนต์ ที่สามารถเข้าในพื้นได้อย่างสะดวก การจัดสรรพลังงานทดแทนเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าใช้ในพื้นที่ก็เป็นอีกหนึ่งเรื่องที่ควรคำนึงถึงเช่นกัน เพื่อให้เกิดความประหยัดและมีมาตรฐานการใช้พลังงานอย่างยั่งยืน